

Библиотека
ХУМОР И САТИРА

УРЕДНИК

Весна Денчић

ИЛУСТРАЦИЈЕ

Јулијана Милутиновић

ИЗ ДНЕВНИКА БУДУЋЕГ ЛУДАКА

Афоризми

Раде Петковић

A

ALMA

Београд, 2003

Раде Петковић
ИЗ ДНЕВНИКА БУДУЋЕГ ЛУДАКА

<i>Уредник</i>	Весна Денчић
<i>Технички уредник</i>	Сергеј Скорупан
<i>Ликовно решење корица</i>	Весна Денчић
<i>Коректура</i>	Љиљана Оташевић
<i>Издавач</i>	„Алма”, Београд
<i>За издавача</i>	Др Ђорђе Оташевић
<i>Штампа</i>	„Алма”, Београд
<i>Тираж</i>	100
ISBN	86-84023-12-9

Београд, јун 2003.

almabg@sezampro.yu
www.alma.co.yu

ПРЕДГОВОР

Збирка афоризама "*Из дневника будућег лудака*" прва је и нажалост једина књига Радета Петковића. Иако је живео у лудим временима, вероватно ни слутио није да ће отићи, а да ни сопствени дневник не приведе крају.

Нагло угашен млади живот оставио је многа врата отворена, па је утолико теже заокружити једну целину. Радетов радознао дух распростирао се у широком луку, од науке и технике до књижевности и сатире. Ко је више на губитку због његовог одласка, наука или сатира, тешко је рећи, јер су радови и из једне и из друге области, нажалост, остали недовршени.

Прве афоризме Раде Петковић објављивао је у омладинској штампи у време када је то било помало опасно, а средином осамдесетих у *Студенту* је имао своју рубрику под називом „Из дневника будућег лудака”, да би је потом, много година касније, ревитализовао у електронском часопису *ЕТНА*. Стога је било логично да и збирка афоризама, овог изузетно духовитог аутора, понесе исти наслов.

Један од првих Радетових афоризама, који је ушао у народ (причао се попут доброг вица и исписаван у виду графита) гласио је: „**Друже Тито, ми ти се кољемо**”, али је ипак био познатији по еротском афоризму, за који је добио и награду на *Првом југословенском фестивалу афоризама*, 1990. године у Приједору.

Иако је писао више од 15 година, за живота није објавио ниједну књигу, па је задатак приређивача ове збирке утолико тежи. Из записа који су настајали дуги низ година, нарочито оних који су пратили само дневно-политичка догађања, ваљало је извући оно најбоље, оно што има трајнију вредност. А да је Раде и о томе размишљао види се из сачуваног рукописа: многи афоризми који су објављени пре доста година доживели су знатне трансформације, што јасно говори да је много радио на њима, али и да је средина као лакмус папир упијала сав просути талог и да су се смењивали само актери. Када је трансформација достигла врхунац, више није било битно ни ко су актери, тачније актери су 'избачени', остала је само средина – а и она је била *никаква*.

*Наш пут у социјализам је беспрекорно чист.
Идемо без трага.*

**Наш пут у будућност је беспрекорно чист.
Идемо без трага.**

Када је постало јасно куда тај пут води, било је довољно изменити само једну реч, реч која ће означити „спасоносну” формулу за сва (наша) времена.

*Државо,
чуо сам све најбоље о теби.
И разочаран сам оним што сам чуо.*

О власти чујем све најбоље.

И разочаран сам оним што чујем.

Ово је само један од безброј примера како се од добре идеје може направити добар афоризам. Бити критичан према другима, а истовремено бити критичан и према сопственом делу, оличење је правог уметника. Јер, да није било тог позитивног елемента, тог правог односа према писаној речи, рада на рукопису, вешто укомпонованих и неочекиваних заплета и расплета, неки од афоризама из ове збирке били би тек пуко сведочанство – белешка без литерарне вредности. То је само још један од низа разлога зашто је било пожељније да аутор сам доврши своје дело; не само због задовољства стварања, него и због сјајних идеја које би се успут рађале.

* * *

С обзиром на чињеницу да је Раде Петковић био један од првих аутора, да не кажем првоборац, који су се дрзнули да пишу о тада неприкосновеним светињама, што је касније умногоме допринело рушењу култа личности Јосипа Броза, природно је било да се почне од главе – од вође.

Била је то велика

– монструозна личност.

Како су се, као што је поменуто, само актери смењивали, једног вођу сменио је други, па су многи афоризми настали за време прве страховладе

наставили да живе и чак верно пресликавају ситуацију у потоњим временима.

Вођа успјешно влада
јер је сјајан тероретичар демократије.

А онда нам је теоретичар демократије показао како то изгледа у пракси: рат, полицијска тортура, „правна” држава, беда, глад и многи други забавно-рекреативни програми које је нудила владајућа гарнитура.

Што их више држим на длану
све ми је краћа линија живота.

Сав тај чемер и јад, то лудило изумирућег миленијума, Раде је пропратио у својим дневницима, бранећи се на тај начин да не полуди пре времена. Смехом против лудила, као да је био основни мото и покретачка снага многих мислећих и забринутих људи. Оголити, извргнути руглу и подсмеху лажне свеце и месије, било је горе, опасније и убитачније од било ког њиховог оружја.

Слобода говора је потпуна:
можете говорити у себи или ван себе.

Чак и након укидања закона о вербалном деликту, слобода је била управо таква: ван себе. Лудило које је кренуло заједно са ратним вихором без сваке контроле и смисла, претило је да уништи и она најтананија људска осећања. Међутим, Раде се није дао

Из дневника будућег лудака

поколебати. Покушао је из свега извући оно најбоље, оно по чему ће остати познат, а то су еротски афоризми.

Мој сексуални живот
– то је фантазија.

У сексу ме краси сјајна особина - спор сам.
Никако да почнем.

Запловио сам у брачне воде...
S.O.S... S.O.S... S.O.S...

На крају је можда потребно напоменути да је приликом компоновања ове књиге, при избору афоризама и подели на целине (циклусе), основни оријентир био рукопис, са свим изменама и допунама, који је Раде доставио на моју адресу неколико месеци пре немилог догађаја. Уз сав ризик да је ова сјајна збирка могла и другачије да изгледа, трудила сам се да свог колегу и пријатеља представим у најбољем светлу.

Весна Денчић

**Била је то велика
– монструозна личност.**

Кад ми рекоше да ће вођа умријети,
баш ме заболе.

Вођа је умро.
Свака му част!

Није ми се пружила прилика
да присуствујем сахрани вође
а баш би ме то радовало.

Не знам шта имају против покојног вође.
Покојног вођу волим као таквог.

Покојнику скидам капу.
Преживјеле жалим.

Од вође смо се опростили на дирљив начин.
Није умро напуштен и сам.

Минут ћутања је прилика да се подсјетимо
његовог великог дјела.

Упутство за балзмовање бесмртника:
преминулог омотати његовим језиком.

Рекло би се да вођа не личи на Стаљина.
Нема бркове.
Тек, у односу са вођом
поданик осјети бркове.

Друже Тито, ми ти се кољемо!

Вођа није егоиста —
свако има право на његово мишљење.

Вођа влада сам
када саборце погуби.

Вођа је волио све поданике
а нарочито се радовао сиротињи.

Вођа није ратни злочинац.
Нека се јави неко кога је он убио.

То је прави народни вођа.
Покровитељ и учесник кориде.

Вођа је патриота.
Мајстор свога заната.

Вођа је држао говор.
Рекао бих, испричао се.

Обезбјеђење вође је тако јако
да му не може фалити ни длака са језика.

Кад нападају вођу, толико ме боли душа
да ме сматрају душевним болесником.

Вођа је постао вођа
зато што је напредовао као луд.

- Бојим се, није ли вођа луд?
- Не бој се, луд је.

Куд вођа прође, ту трава не расте.
Попасе је.

Вођа никад није разговарао о захтјевима
непријатеља.
Он разговара о прохтјевима непријатеља.

Вођа је за нас био бог.
Зато смо деценијама ишли с милим богом.

Вођа воли да се шали на свој рачун.
И није му тешко.

Син народа – благо мајци!

Вођа успјешно влада
јер је сјајан тероретичар демократије.

Вођа ће и демократију дочекати с резервом.
Ако регуларна војска не буде довољна.

У одбрани граница
за граничаре неће постојати границе.

Онда су ослободиоци смијенили окупаторе.

Примјетно је приближавање припадника два
народа. На пушкомет.

Кад наша војска иде,
све се руши.

То је војска коју и непријатељ хвали.

Војска је задатак обавила предано.

Заузели смо нове положаје.
У повлачењу.

Наша војска је штедјела гориво.
Остављала је тенкове.

Пријетио је само прстом.
На обарачу.

Пораз?
Ми то нећемо доживјети!

Био је то још један њихов пораз
над нама.

Херој грађанског рата може бити онај
ко није учествовао у грађанском рату.

Дух патриотизма?

То је још једна потврда да духови не постоје.

Тукли су се са истомишљеницима
јер су и они мислили да се требају тући.

Луда војска.

Слуша претпостављене.

Јоште живи дух словенски...
а тијело остаде на ратишту.

Док је ове војске, рата бити неће!

Још бисмо ратовали
да међународна заједница
није наметнула хир.

Након захлађења односа са Истоком
Запад нам је пружио пријатељску
чврсту руку.

Сви су они патриоте
од главе до пете колоне.

Идеолози имају пуне руке посла.

Опет је констатована загађеност наших ријека
непознатог националног поријекла.

Манимо Хомера, него да видимо
гдје је Данте нашао инспирацију.

Не вјерујем у политику.
Нисам религиозан.

Хрвати су први почели.
Добровољно су ушли у Југославију.

Алекса Шантић би сада писао;
„Заостајте овдје...!“.

Морам рећи да власт не штити народ
мада ће се народ на мене љутити.

Будите људи на свом мјесту.
Идите!

**Што их више држим на длану
све ми је краћа линија живота.**

Пратите сваки наш корак
и видјећете пропаст!

Реновирана је Скупштина
и убрзо ће бити увесељива.

Освјешћују нас – раде нам о глави.

Онај ко је себе уложио у ово
– није свој!

Пролетери свих земаља
– саберите се!

Бистрим политику.
Пустио сам воду.

Све су то школовани политичари.
Прворазредни!

Имате много изостанака
са партијских састанака.
Следећи пут да вам дођу родитељи!

Упућена му је критика
која је исте ноћи и спроведена.

Правићемо их од блата.
Само су нам блато оставили.

Држава је инструмент владајуће партије.
Удараљка.

Ово је правна држава.
Цитирам.

Власт држе ријетко паметни људи.

Политичари нису плаћени на норму
јер нису нормални.

Функционери могу да буду безбрижни.
Оволико слободе нема нигдје у свијету.

Власт је нашла рјешења за излаз из кризе.
И пријети да ће га спровести.

Функционери су углавном ухрањени,
а све су то некад били мршави интелектуалци.

Функционери имају своја права
и обавезе - на та права.

Страдао је функционер
захваљујући изгреднику.

Новинари пишу да функционери лажу.
Новинари пишу да се функционери
бесправно богате.
Новинари свашта пишу о функционерима.
Срам их било!

О власти чујем све најбоље.
И разочаран сам оним што чујем.

Тешкоће смо савладали.
Још само неколико пута да их поновимо.

Власт је таква да се у сваком од нас
крије слободан човјек.

Власт заслужује да јој се обраћам бираним
ријечима, али ја сам лијепо васпитан.

Власт има петље.
Висе народу изнад глава.

Власт поштује права човјека.
Али не поштује човјека.

Против власти немам ништа.
Све ми је одузето.

Власт. И то су људи од крви и беса.

Власт игра на најјачу карту:
Жандара!

Борба за власт је завршена.
Улетјели су пешкири.

Криза у систему?
Ваљда, систем у кризи.

Мислим, дакле присвојим.

Социјализам — савршенство теорије
и судске праксе.

У свијету се мијењају
представе о социјализму.
Код нас је тренутно комедија.

И данас сам видео много људи
који размишљају против власти.

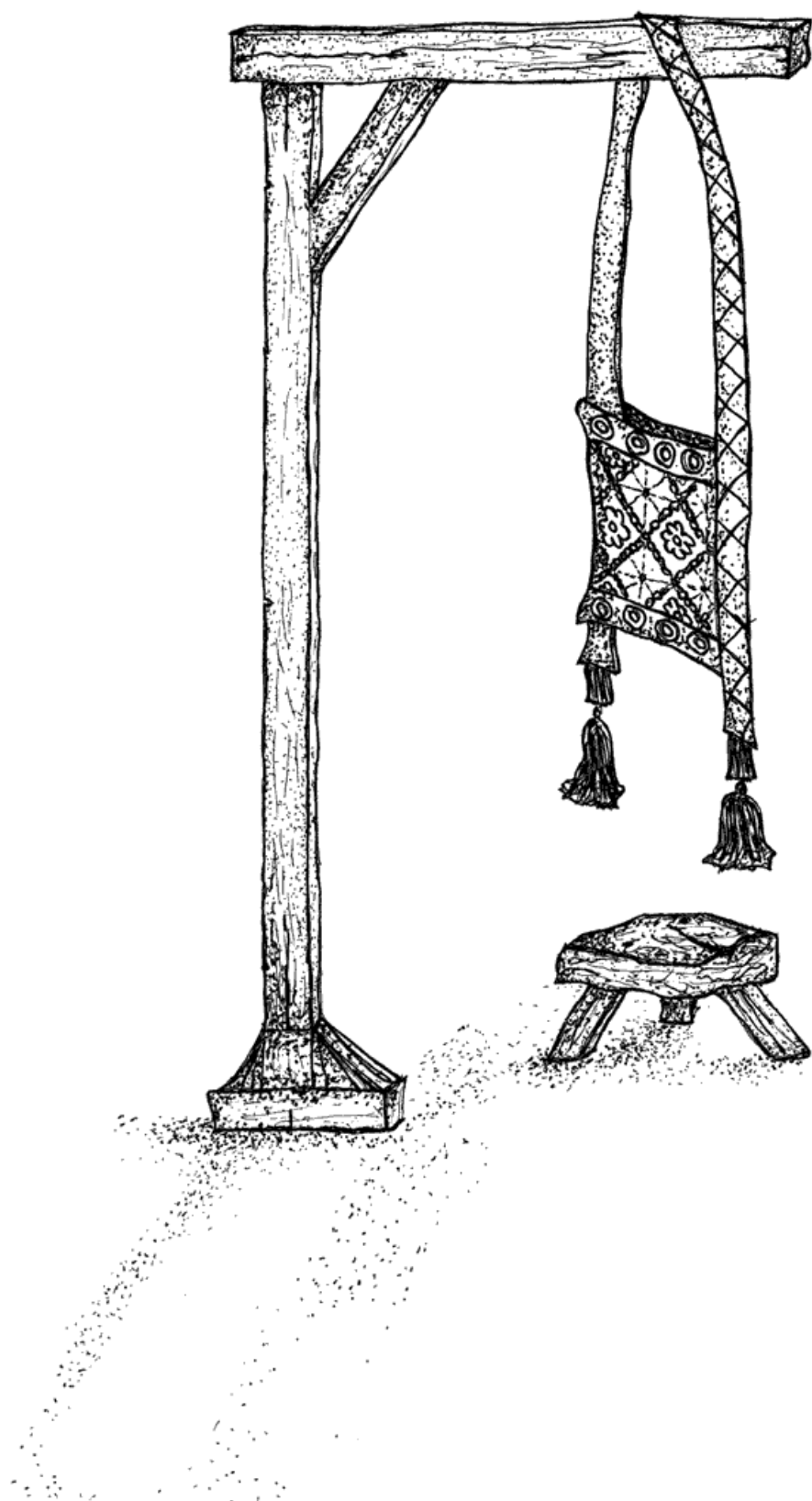
Свијест им је развијена до бесвијести.

Сви смо паметни —
осим реалних изузетака.

Темељ нам је добро ударен.
Судећи по томе колико смо пропали.

Темељ нам је добро ударен.
То је луда кућа.

Имали би бољу платформу,
али им фале даске.

Власт је постигла невиђене резултате.

Успјеси су толико велики
да просто боду очи.

Не могу смислити бољу будућност.

Наш пут у будућност је беспрекорно чист.
Идемо без трага.

Био је демократа да га нема.

Сусрет је протекао у атмосфери
потпуног разумијевања.
Ћутали смо.

Исте пјесме ћемо слушати
све док не промијенимо спомен — плоче.

Изградња домовине тече по плану
и она је већ готова.

**Данас су из затвора
на слободу пуштени крици.**

Испитивали су ме у полицији.
Поставили су ми неколико одговора.

Полиција не може да ми одоли.
И ноћас су ме звали.

Ријетки зуби, срећан човјек
— рече иследник.

Пуштен је са робије
због доброг владања.

Тачно је да је милиционер
прво пуцао у ваздух.
Нисам му био на дохват руке.

Милиционер ми је све објаснио.
Својеручно.

И у полицији су констатовали да сам у праву
па ме нису много тукли.

Волим нашу полицију.
Идентификујем се с њом.
Чим је сретнем – поплавим.

Је ли то полиција?
Хтјео бих да поручим једно самоубиство.

Скреће се пажња демонстрантима
да случајно не пуцају.

Полиција неће примјењивати физичку силу.
Само бојне отрове.

Прегазео сам лежећег полицајца.
Прво сам га оборио.

Спријечено је убиство.
Полиција није интервенисала.

Био је у току истраге,
па га је однио ток.

Истражни поступак се успјешно развија.
Већ је установљен разлог хапшења.

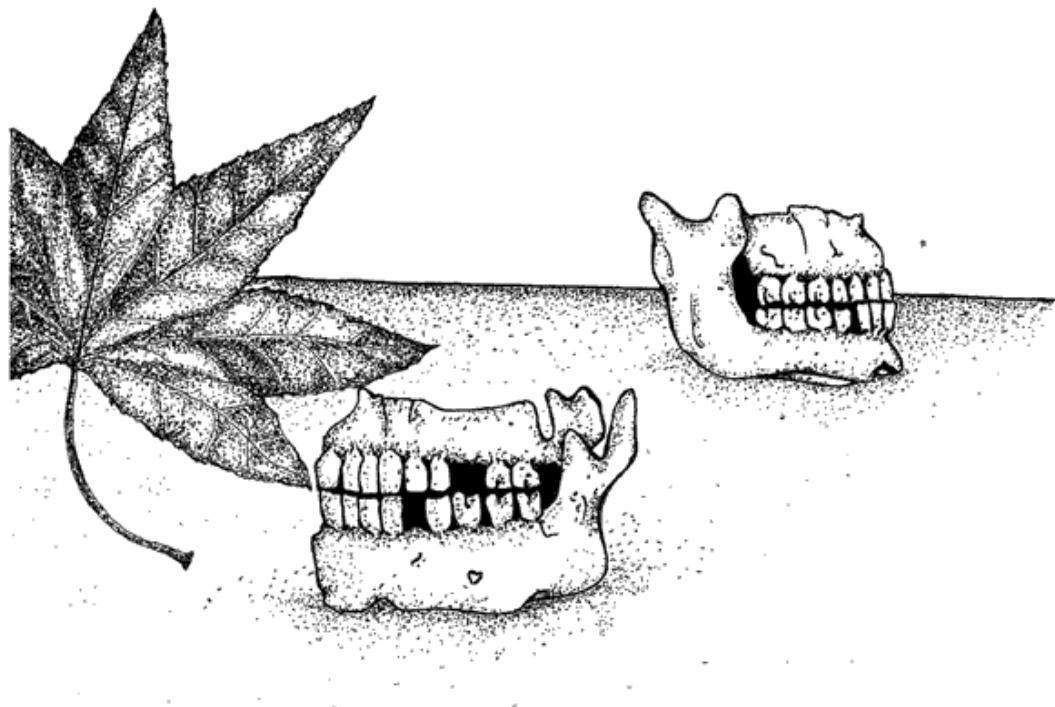
Истражни поступак је успјешно окончан.
Сада се тачно зна ко није крив.

Један од осумњичених је ухапшен
а са осталима се трага.

Лопови су пали у руке полиције.
У наручје, тако рећи.

Лопови ће добити своје!

Заживљава јавност у раду.
Нема непризнатих лопова.

Да будемо савремено информатичко друштво
нарочито се труде иследници.

Уходили су га.
Судећи по траговима у мокраћи.

Какав ће третман човјек имати код полиције
зависи да ли је по укусу полиције.

Шта је умјетник хтјео рећи
— ни полиција не зна.
Али ће сазнати.

Криминал је под будним оком полиције.
Тако рећи, полиција има лијеп поглед
на мафију.

Полиција признаје много криминалаца,
а судство их броји на прсте.

О масовности криминала има разних утисака,
али су мјеродавни отисци надлежних.

Криминалци се баве илегалним пословима.
Без дозволе.

Полиција је била на висини
својих података.

Заједно краду.
Зато ће им припасти једнаке части.

Полиција је ријешила случај.
Нашла је ко је признао кривицу.

Полиција највише ради ноћу.
За вријеме пуног мјесеца.

Полиција је спремна на све жртве.
Само да их идентификује.

Политичари и полицајци иду руку под руку.
Тако увијек имају нешто испод руке.

Успостављена је правна држава.
Не може свако да краде.

Таман када ми је дошло да се убијем,
помогли су ми.

**Суд није имао доказе против мене.
Осуђен сам због прикривања истине.**

Свједок сам незаконитог богаћења.
Зато сам изведен на суд.

Опет сам позван на суд.
Баш ме занима шта ћу сада рећи.

Суд не прихвата исказ
да сте видјели све звијезде.
Нема других очевидаца.

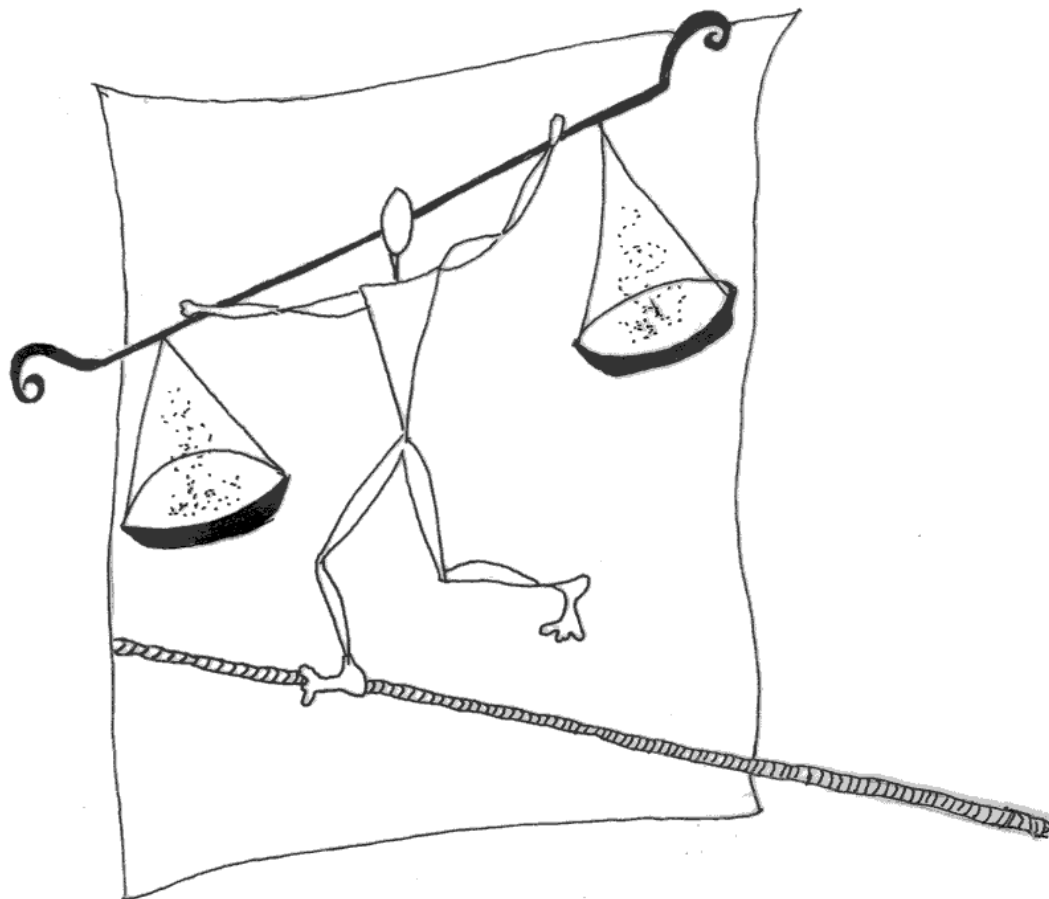
Суђење је било регуларно.
И окривљени је имао ријеч.

Прелијева се из шупљег у празно.
Такви су нам судови.

Много судија је учествовало у процесу
да би правда била задовољена.

Је ли правда задовољена?
Или хоће још?

Суђење лопову је протекло
у конструктивној атмосфери.

Наш правни систем: право јачег!

Злоупотребе је испитала комисија.
И испитна комисија је положила испит.

Изнесите и ваше мишљење
па да ситуација буде чиста.

Суђење угледном политичару може да почне.
Тужилац је приведен.

Кренуо је странпутицом
па се нашао на суду.

Бићу кажњен јер је суд за кажњавање.

Дисидент је враћен
у казнено-поправну домовину.

Прележао сам дјечје болести.
Сада лежим због болести одраслих.

Не треба ми чачкалица,
држим језик за зубима.

Слобода говора је потпуна:
можете говорити у себи или ван себе.

Влада слобода говора.
Нема дискусије.

Увелико се користи слобода говора.
Погледајте само.

Дајте ми ријеч – бићу кратак.
За главу.

Раде ми на свијести.
Попели су ми се на главу.

Држим конце у својим рукама.
Висим.

Уживамо демократију.
Ми смо подносиоци свих могућих права.

**И ми имамо сиромашне четврти.
У сваком граду по четири.**

Солидарни смо са гладнима Африке.
И ми гладујемо.

Наступали су бесплатно.
У корист сиромашних.

Државна имовина је друштвена.
Углавном је у друштву богаташа.

Знам београдске клинце
који имају сјајно дедињство!

Једини сам хранилац у породици.
Остали немају шта јести.

Има слатко да се једе.
Хљеб и со.

Убио је из ниских побуда.
Због ниског стандарда.

Радни човјек је окосница нашег друштва.
Костур тако рећи.

Површина наше земље:
милијарде и милијарде метара дужних.

Финансијски смо потпуно независни.
Новца уопште немамо.

Па шта ако радници нису исплаћени?!
Ситница.

Наше плате јесу мале,
али поклону се у зубе не гледа.

Ја немам потрошачки менталитет.
Да ли сам ментално заостао?

Поштено сам васпитан.
Судећи по посљедицама.

Имамо здраву радничку класу.
Једе шта стигне.

Не требају нам алтернативни покрети.
И Црвени крст треба укинути.

Представници из непосредне производње
су бирани по кључу.
Од конзерве.

Службеник је на доручку.
Дођите сутра.

Они који раде имају малу плату
због тога што раде.

Обрћу динаре.
Падају главе.

Добар је радник.
Зато је цијењен робијаш.

На послу гризе.
Језик.

Откуд они знају да ли ће нас извући
из економске кризе.
Они су економисти.

Наш брод тоне:
S.O.S... S.O.S... ММФ.. ММФ...!!!

Пословни састанак је протекао
баш онако како је јеловником предвиђено.

Тражим ортака за бизнис.
Посједујем партијску књижицу.

Још дуго ће нас експлоатисати
јер смо захвалан народ.

Технолошка револуција за нас није новост:
одавно смо у машини.

- Он је то платио сто хиљада марака
и дао хиљаду марака на бакшиш!
- Боже, откуд му хиљаду марака?

Рођен сам у Србији и изразити сам патриота.
Волим ја нашу Њемачку.

Волим своју земљу.
И ђубрим је.

Србин је лудак своје врсте.

**Коров је проклијао.
А дуго је клицао.**

Изабрали смо најпааметније.
Све су то ријетко поштени људи.

Изабран је јер је на самом старту имао
побједу у џепу.

Да видимо ко се издржава од гласања.

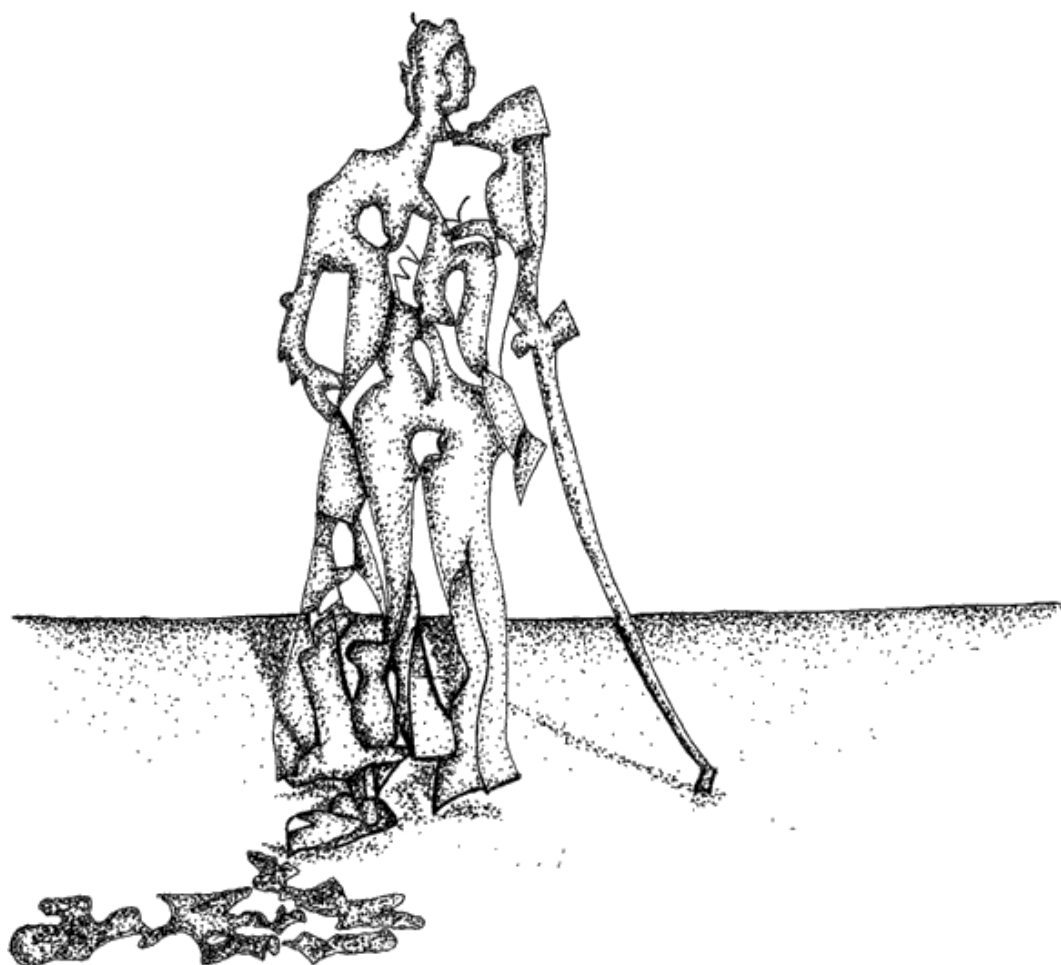
Дао сам им свој глас.
Сада сам мутав.

Маса је на страни авангарде.
Зато је авангарда тако тешка.

Највише је скочио онај ко је преступио.

Чиста рунска вуна?!
Баш Вам лијепо стоји!

— Зидови имају уши.
— Јесте, има вашки!

Патриота сам,
нема ми пара.

То је уважени локал патриота.
Посједује ланац локала.

Часопис "Вуна"?
Још један часопис нашег слободарског народа.

Доље је вуна па би пад био удобан.

Прогноза за наредно вријеме:
биће туче.

Нећу се тући са вама.
Него – против вас.

Ни длака му није фалила
са одсјечене главе.

Имају нас у виду.
Очи су им на леђима.

Ко високо лети,
тај ниско удара.

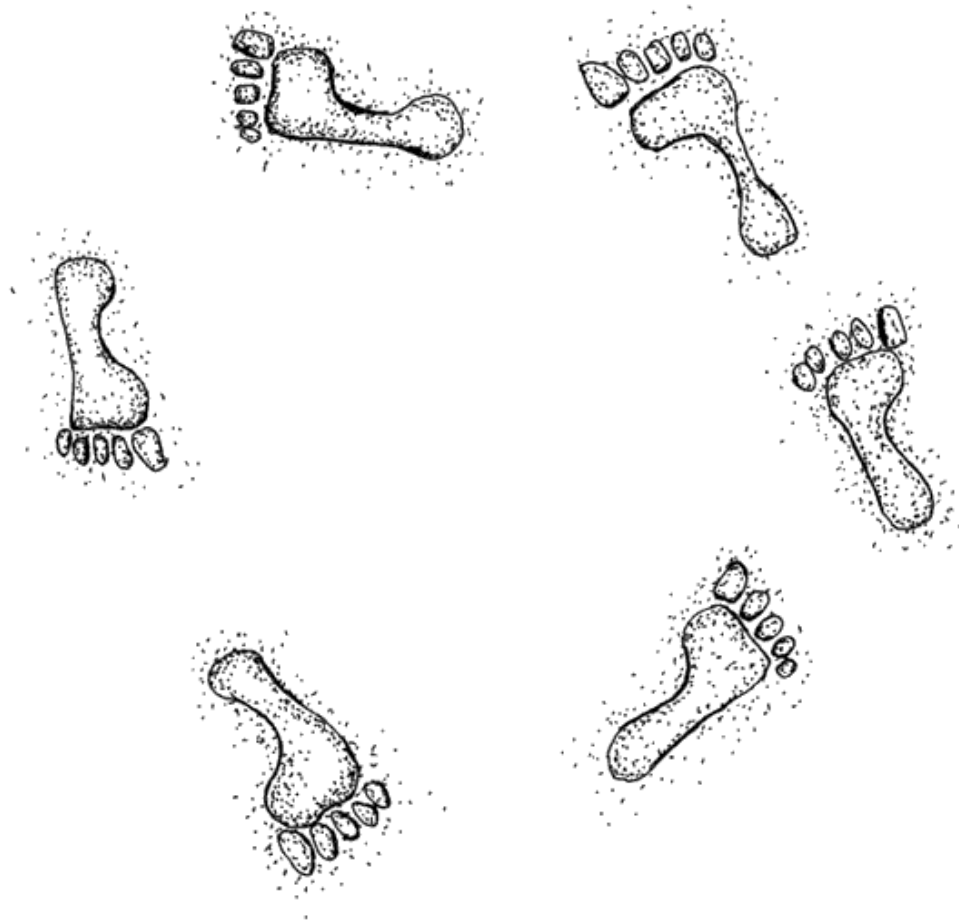
Ускладио је дух и тијело.
Луд је колико је тежак.

Ја бих, по угледу на Британце,
високе личности мјерио стопама.

Ја сам свога тијела господар!
А душу сам испустио!

Пожар је под контролом.
Изгореће све што треба да изгори.

Идемо у корак с временом.
Куд год кренемо, оно нас прегази!

Друштвен сам.
Причам сам са собом.

Ако бог да здравља,
отићи ћу на боловање.

Био сам у болници.
Послије су ме ослободили.

Отворили су грудни кош, оперисали срце
и смјестили га у кош.

Забрањена посјета болесницима
од стране медицинског особља.

Данас се молим Богу за здравље!
Дакле: Молим горе наведени наслов...

Гостољубив сам.
Волим бити гост.

Не разумије се у добру капљицу.
Вазда је пијан.

Алкохол је чак здраво
узимати у малим количинама.
Зато пијем малом чашицом.

Кафа Вам је одлична.
Штета што није добро скувана.

Мишеве не трујем ради себе,
рече пензионер.

Позлило му је и одмах је пребачен
колима хитне помоћи.
Кући.

Од некретнина имам аутомобил.

**Мислим да добро водим љубав.
Мало водим љубав па кажем
– добро је!**

Могу се сматрати способним љубавником.
У неку руку.

Удата је па се пази од других мушкараца.
Да не затрудни.

Заказао сам. У одсудном моменту,
кад сам био са њом, сјетих се покојне бабе.

Сједнем ја па она.
Није кавалерски, али је узбудљиво.

Као домаћин сам изузетно гошћољубив.

Потребна млада секретарица,
за посао орална.

Ко је дирне имаће посла с њом.

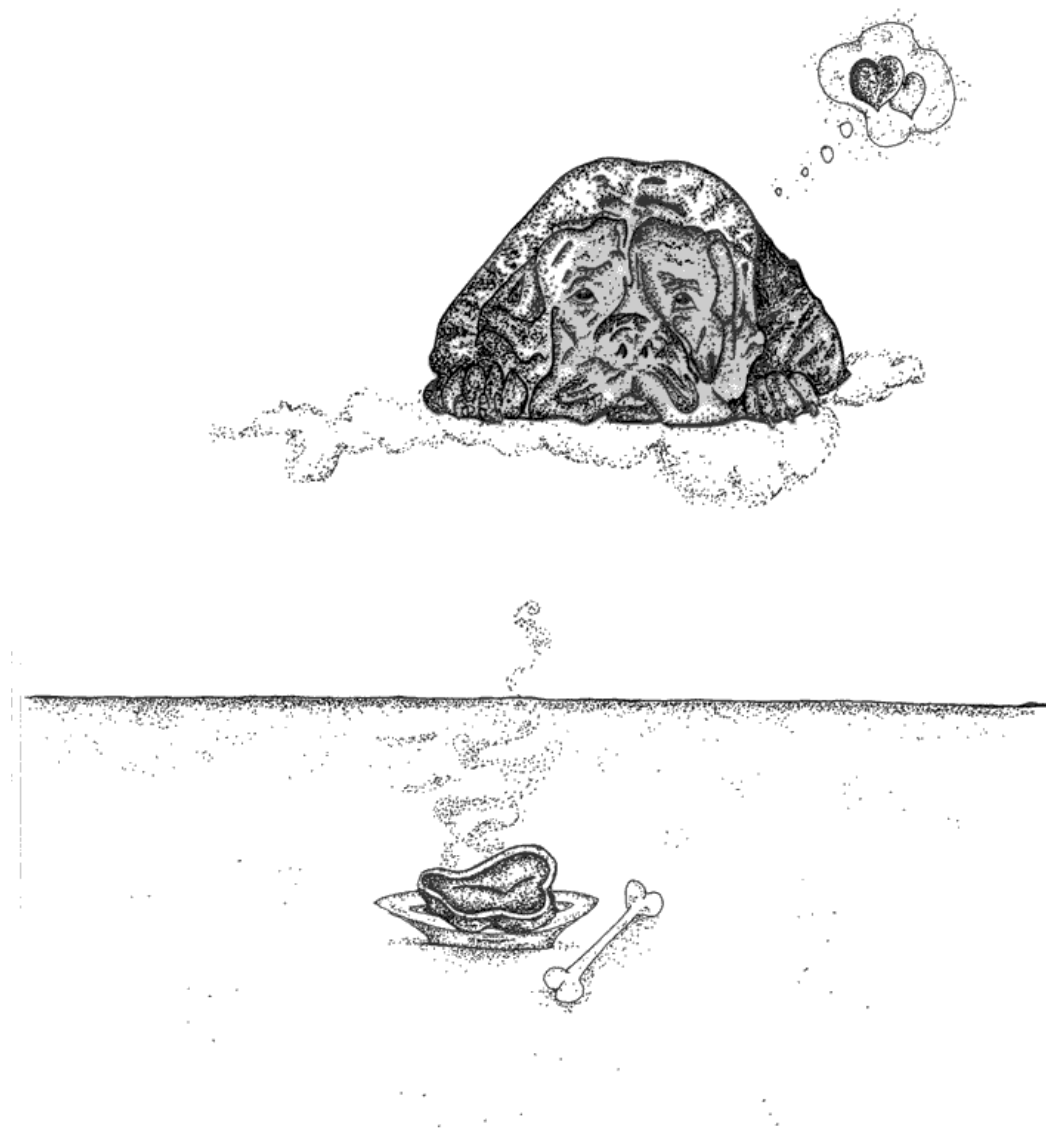
Новокомпоноване пјевачице цијеним.
Оне иду трбушњацима за крухом.

Трудна са њим?
А када је он затруднио?

Одвео сам је пред матичара.
Ни он је неће.

Тек сам се оженио,
а већ ми је безброј њих честитало на жени.

Желим вам срећан брак и много дјеце,
с моје стране!

Мој сексуални живот
– то је фантазија.

Између мене и ње није било ништа.

Самици издајем собу
са истовременом употребом купатила.

Драга, ти си срце које лупа!

Убијен је на спавању.
Спавао је са пет жена.

– И како Вас је напастовао?
– Па, фино...

За жене сам страх и трептај.

Дабогда ти жена била еманципована!

Госпођо, имате опасног пса.
Да ли је то дивљи пас или домаћин.

Вара је с другом?
Педерска посла.

Њен глас је одмах запао за око.

Ради као најбољи сат
јер јој је спирала исправна.

Кад ми жена пружи прст,
узмем читаву ногу.

Нашао сам потковицу
и срео сам кобилу свог живота.

Секс ми је секундарна потреба.
Довољно ми је неколико секунди.

У сексу ме краси сјајна особина – спор сам.
Никако да почнем.

Она кад воли, све се пуши.

Заљубио сам се до стидних ушију.

Уби ме прејака ријеч.
Еротика.

Комшија се оженио да бих имао жену.

Њено брачно стање?
Запослена.

Знам ту птицу када је на јајима била.

Заљубио сам се.
Криве су њене ноге.

Не носим бркове а лијепо ми стоје.
Само их држим код жена.

Добар сам у сексу
јер знам одабрати партију према мени.

Хтјео сам дијете из епрувете,
али сав сам се исјекао!

Изгубио сам жену.
Награђујем налазача.
Иначе ми жена не треба.

Моје дијете је из мјешовитог брака.
Умијешао се комшија.

Не можете имати и љепшу половину
и да је читава.

Примам атрактивну дјевојку
у стални радни однос,
а могућ и повремени однос.

Хоћу орден
— имам палог борца!

У сексу смо се сложили.
Сложили смо се да сам лош.

Вратио сам се првој жени.
У првобитну заједницу.

Није нас затекао наге.
Ја сам имао његову дрољу на себи!

Лијеп сам као слика.
А шта могу што је слика таква.

Запловио сам у брачне воде...
S.O.S... S.O.S... S.O.S...

БЕЛЕШКА О ПИСЦУ

Раде Петковић рођен је 1960. године, Бочац – Бања Лука, а преминуо 2001. у Београду, где је и живео.

Пензионисан је као подофицир након друге године радног стажа. Дуги низ година бавио се термодинамиком. Имао је низ афирмативних рецензија и елаборат експеримента.

Поред физике, сатира је била његова друга основна преокупација. Објављивао је у многим листовима и часописима, на радио програмима, и био заступљен у свим значајнијим антологијама афоризама.

Добитник је специјалног признања за еротски афоризам на првом YU фестивалу афористичара у Приједору 1990. године.